

**NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE**

**Gerontološko-javnozdravstveni
pokazatelji u Splitsko-
dalmatinskoj županiji 2022.**

Autor:

Inga Vučica, dr.med.,
univ. mag. sanit. publ., spec. javnog zdravstva

Suradnici:

Dr. sc. Marijana Mijaković, prof. fizike,
Hrvoje Ujaković, bacc. med. tech.

Služba za javno zdravstvo i promicanje zdravlja

Odjel/Centar za gerontologiju

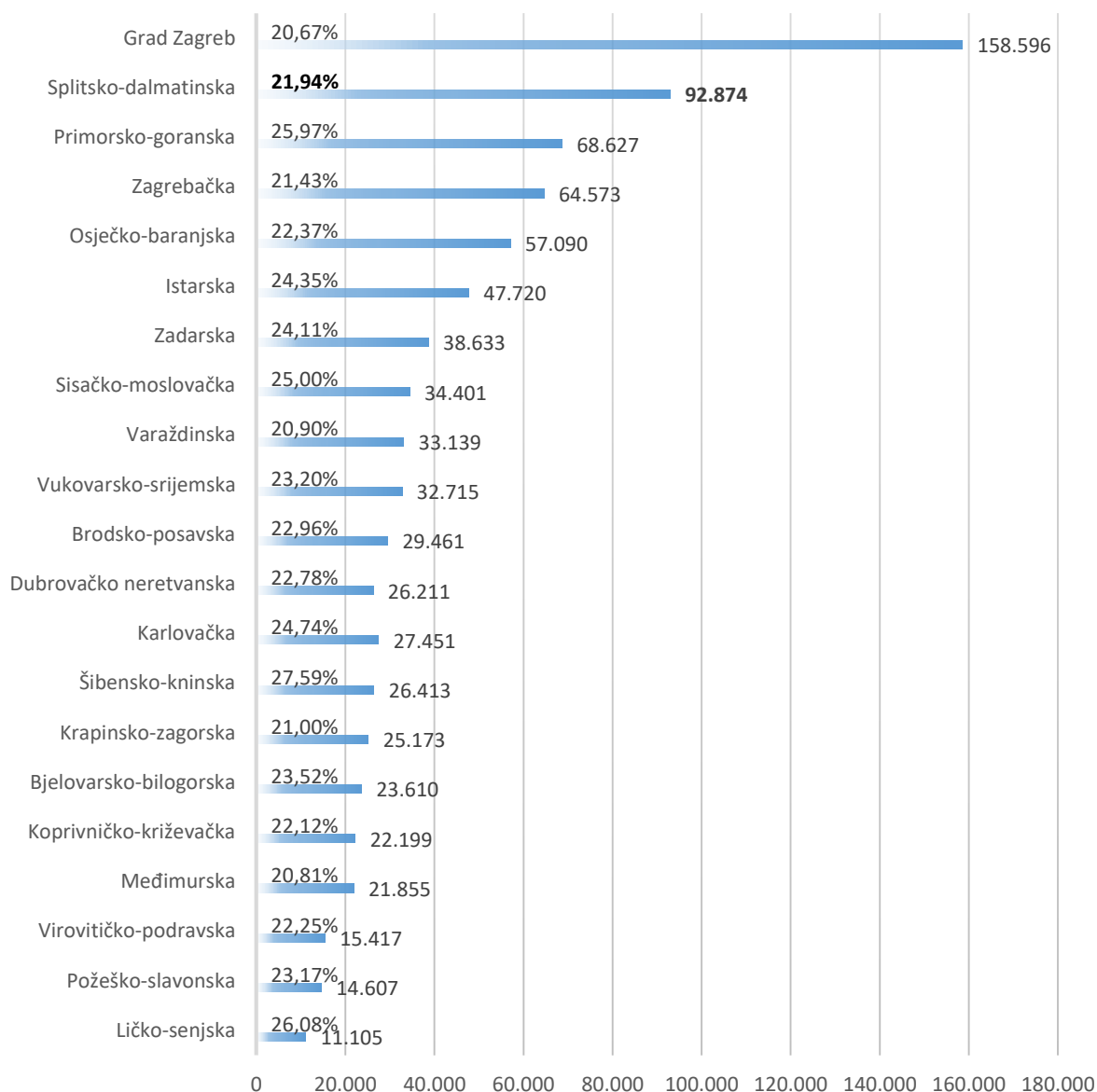
Sadržaj

1	Demografska obilježja stanovnika u dobi 65 i više godina u Splitsko-dalmatinskoj županiji ...	3
2	Osobe starije životne dobi u ordinacijama opće/obiteljske medicine u 2022.....	6
3	Bolnički pobol (hospitalizacije) stanovništva starije dobi	14
4	Smrtnost stanovništva starije dobi	22
4.1	Smrtnost po područjima Splitsko-dalmatinske županije	29
4.2	Smrtnost od pojedinačnih uzroka smrti po područjima Županije	38
4.2.1	Pojedinačni uzroci smrti muškaraca po područjima Županije	38
4.2.2	Pojedinačni uzroci smrti žena po područjima Splitsko-dalmatinske županije..	41
5	Zaključak.....	44

Demografska obilježja stanovnika u dobi 65 i više godina u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Splitsko-dalmatinska županija je druga po ukupnom broju stanovnika među županijama Hrvatske. Stanovništvo Splitsko-dalmatinske županije progresivno stari i suočava se sa sličnim demografskim procesima kao i ostale županije Hrvatske. Broj i udio starijih osoba od 65 i više godina kontinuirano raste, te prema procjeni stanovništva sredinom 2022. iznosi 21,94% (92 874 stanovnika). Udio žena starijih od 65 godina u ukupnom ženskom stanovništvu iznosi 24,32% (52 997 žena u dobi 65 i više), dok je udio mušaraca sa 65 i više godina u ukupnom muškom stanovništvu manji, i iznosi 19,41% (39 877 muškaraca u dobi 65 i više godina) (slika 1.).

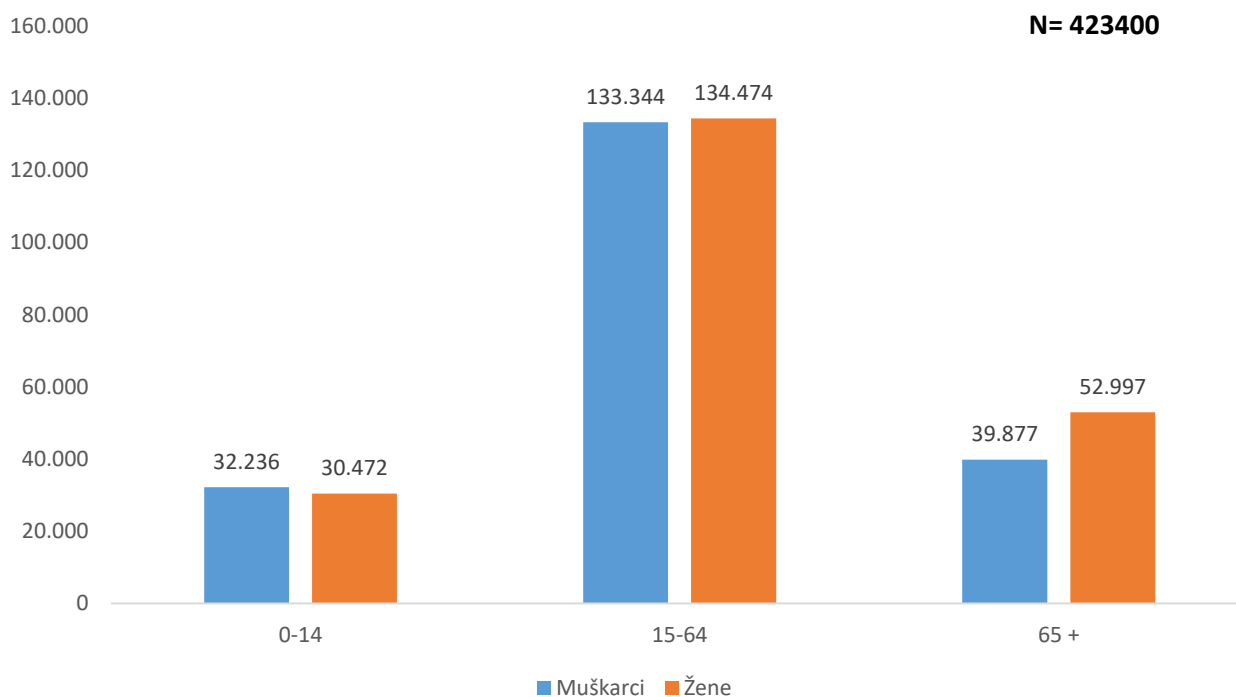
SLIKA 1. UDIO STANOVNIŠTVA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U UKUPNOM STANOVNIŠTVU PO ŽUPANIJAMA HRVATSKE, PROCJENA STANOVNIŠTVA SREDINOM 2022.

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Prema procjeni stanovništva sredinom 2022. godine, Splitsko-dalmatinska županija ima 423 400 stanovnika, od čega 205 457 muškaraca (48,53%) i 217 943 žena (51,47%) (slika 2.).

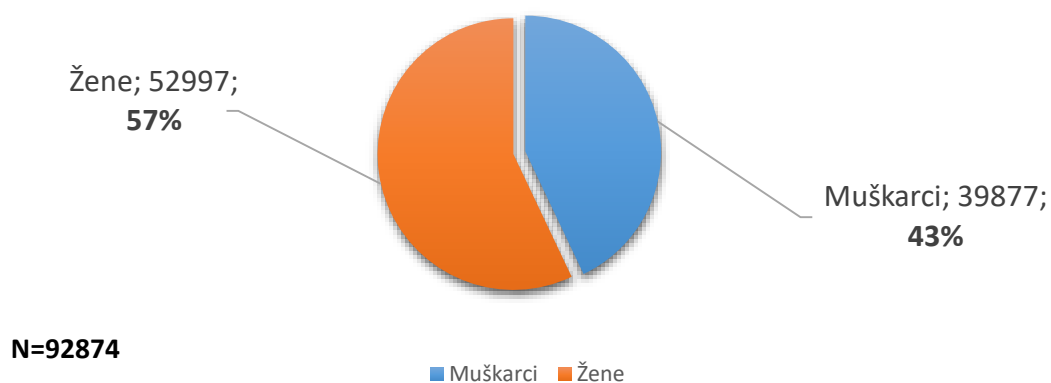
SLIKA 2. RAZDIJELA PO DOBNIM SKUPINAMA I SPOLU UKUPNOG STANOVNIŠTVA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

Od ukupnog broja osoba starije životne dobi u Splitsko-dalmatinskoj županiji (92874), 57,1% (52997) su osobe ženskog spola, dok muškarci čine 42,9% (39877) (slika 3.).

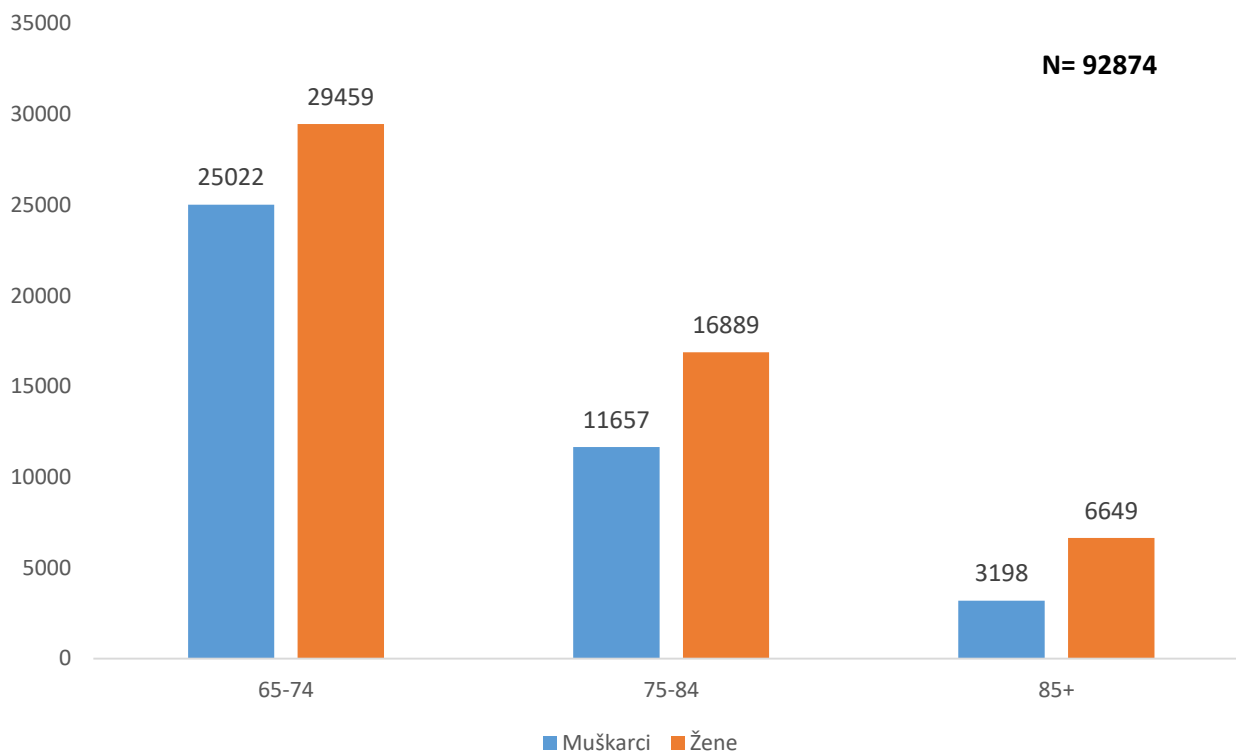
SLIKA 3. RAZDIJELA STANOVNIŠTVA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE U DOBI 65 I VIŠE GODINA PO SPOLU, 2022.

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

U raspodjeli starijeg stanovništva izražene su spolne razlike. Udio žena u ukupnom broju starijih osoba raste s dobi i kreće se od 54,1% u dobnoj skupini 65-74 godine do 67,5% u najstarijoj dobnoj skupini od 85 i više godina (slika 4., tablica 1.).

SLIKA 4. UDIO ŽENE I MUŠKARACA PREMA DOBNIM SKUPINAMA U OSOBA 65 I VIŠE GODINA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

TABLICA 1. UDIO ŽENA I MUŠKARACA PREMA DOBNIM SKUPINAMA U OSOBA 65 I VIŠE GODINA U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI, 2022.

DOBNA SKUPINA	65-74		75-84		85 I VIŠE GOD.		65 I VIŠE GOD.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
MUŠKARCI	29459	54,1	16889	59,2	6649	67,5	39877	42,9
ŽENE	25022	45,9	11657	40,8	3198	32,5	52997	57,1
UKUPNO	54481	100,0	28546	100,0	9847	100,0	92874	100,0

Osobe starije životne dobi u ordinacijama opće/obiteljske medicine u 2022.

Prema izvješćima iz primarne zdravstvene zaštite u 2022. godini, ukupan broj utvrđenih bolesti i stanja Splitsko-dalmatinske županije iznosio je 3.296.301. Od toga, broj utvrđenih bolesti i stanja u PZZ zabilježenih za korisnike u dobi 65 i više godina iznosio je 1.009.384, što čini 30,63% svih bolesti i stanja utvrđenih kod korisnika svih dobi.

U 2022. godini korisnici dobi 65 i više godina (108.567) činili su jednu petinu (20,50%) svih korisnika (529.388) primarne zdravstvene zaštite (PZZ). Prosječno je po jednom korisniku dobi 65 i više godina utvrđeno 9,3 bolesti i stanja.

Ukupan broj bolesti i stanja u djelatnosti opće/obiteljske medicine za korisnike svih dobi iznosi 2.560.458, a populacija 65 i više godina čini 36,67 % (939.134 bolesti i stanja) (tablica 2.).

TABLICA 2. UTVRĐENE BOLESTI I STANJA U DJELATNOSTI OPĆE/OBITELJSKE MEDICINE U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U 2022. U DOBI 65 I VIŠE GODINA I UKUPNO ZA SVE DOBI

Bolesti - stanja MKB-10	Šifra MKB-10	65 i više godina	Ukupno sve dobi	Udio 65 i više u ukupnom stanovništvu
1. Zarazne bolesti probavnog sustava	A00-A09	2191	14228	15,40
2. Tuberkuloza dišnih putova	A15-A16	47	119	39,50
3. Tuberkuloza drugih organa	A17-A19	9	20	45,00
4. Hripavac (pertussis)	A37	0	5	0,00
5. Šarlah (scarlatina)	A38	1	43	2,00
6. Druge bakterijske bolesti (osim A37 i A38)	A20-A49	488	939	51,97
7. Sifilis	A50-A53	2	26	7,69
8. Gonokokna infekcija	A54	0	4	0,00
9. Varicela, morbili i rubeola	B01, B05, B6	20	1626	1,23
10. Bolest uzrokovana HIV-om	B20-B24	10	57	17,54
11. Kandidijaza	B37	1108	2754	40,23
12. Helmintijaze	B65-B83	174	1811	9,61
13. Ostale zarazne i parazitarne bolesti		12216	58684	20,82

Bolesti - stanja MKB-10	Šifra MKB-10	65 i više godina	Ukupno sve dobi	Udio 65 i više u ukupnom stanovništvu
<i>I Ukupno Zarazne i parazitarne bolesti</i>	<i>A00-B99</i>	16266	80316	20,25
14. Zloćudna novotvorina želuca	C16	288	382	75,39
15. Zloćudna novotvorina završnog debelog crijeva (rektuma)	C20	745	1025	72,68
16. Zloćudna novotvorina dušnika (traheje), dušnice (bronha) i pluća	C33-C34	794	1173	67,69
17. Zloćudni melanoma kože	C43	552	1071	51,54
18. Zloćudna novotvorina dojke	C50	2637	4483	58,82
19. Zloćudna novotvorina vrata maternice	C53	80	240	33,33
20. Zloćudne novotvorine limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva	C81-C97	1069	1912	55,91
21. Ostale zloćudne novotvorine		10963	16548	66,25
22. Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode	D00-D48	11597	36725	31,58
<i>II Ukupno Novotvorine</i>	<i>C00-D48</i>	28725	63559	45,19
23. Anemije zbog manjka željeza	D50	6507	21558	30,18
24. Druge bolesti krvi i krvotvornog sustava	D51-D77	4298	7674	56,01
25. Neki poremećaji imunološkog sustava	D80-D89	142	361	39,34
<i>III Ukupno Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava</i>	<i>D50-D89</i>	10947	29593	36,99
26. Poremećaji štitnjače	E00-E07	20136	62682	32,12
27. Dijabetes melitus	E10-E14	27820	44720	62,21
28. Pretilost	E65-E66	873	3302	26,44
29. Ostale endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma		35239	69146	50,96
<i>IV Ukupno Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma</i>	<i>E00-E90</i>	84068	179850	46,74
30. Demencija	F00-F03	1963	2058	95,38
31. Duševni poremećaji i porem. ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola	F10	299	1216	24,59

Bolesti - stanja MKB-10	Šifra MKB-10	65 i više godina	Ukupno sve dobi	Udio 65 i više u ukupnom stanovništvu
32. Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari	F11-F19	40	1844	2,17
33. Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	F20-F29	2133	8673	24,59
34. Neuroze i afektivni poremećaj i povezani sa stresom i somatoformni poremećaji	F40-F48	25043	59860	41,84
35. Duševna zaostalost	F70-F79	56	748	7,49
36. Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja		17076	34750	49,14
<i>V Ukupno Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja</i>	<i>F00-F99</i>	46610	109149	42,70
37. Ekstrapiramidalni i poremećaji kretanja	G20-G26	2322	3012	77,09
38. Epilepsija	G40-G41	1189	4598	25,86
39. Migrena i ostali sindromi glavobolje	G43-G44	1500	10205	14,70
40. Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	G80-G83	1664	3070	54,20
41. Ostale bolesti i poremećaji živčanog sustava		6280	14410	43,58
<i>VI Ukupno Bolesti živčanog sustava</i>	<i>G00-G99</i>	12955	35295	36,70
42. Konjunktivitis	H10	11677	31768	36,76
43. Katarakta i druge bolesti leće	H25-H28	8462	9828	86,10
44. Glaukom	H40-H42	9565	13126	72,87
45. Strabizam	H49-H50	38	721	5,27
46. Poremećaji refrakcije i akomodacije	H52	5019	16226	30,93
47. Ostale bolesti oka i adneksa		13802	32735	42,16
<i>VII Ukupno Bolesti oka i očnih adneksa</i>	<i>H00-H59</i>	48563	104404	46,51
48. Upala srednjeg uha i druge bolesti srednjeg uha i mastoida	H65-H75	1794	9832	18,25
49. Oštećenje sluha	H90-H91	2822	4635	60,88
50. Ostale bolesti uha i mastoidnog nastavka		13109	38603	33,96

Bolesti - stanja MKB-10	Šifra MKB-10	65 i više godina	Ukupno sve dobi	Udio 65 i više u ukupnom stanovništvu
<i>VIII Ukupno Bolesti uha i mastoidnog nastavka</i>	<i>H60-H95</i>	17725	53070	33,40
51. Akutna reumatska groznica	I00-I02	6	10	60,00
52. Kronične reumatske srčane bolesti	I05-I09	258	395	65,32
53. Hipertenzivne bolesti	I10-I15	65492	107135	61,13
54. Akutni infarkt miokarda	I21-I23	2044	3473	58,85
55. Druge ishemične bolesti srca	I20, I24-I25	8556	11712	73,05
56. Druge srčane bolesti	I26-I52	28612	40509	70,63
57. Cerebrovaskularni inzult	I60-I64	2625	3419	76,78
58. Druge cerebrovaskularne bolesti	I65-I68	1771	2346	75,49
59. Posljedice cerebrovaskularne bolesti	I69	637	801	79,53
60. Ateroskleroza	I70	2229	2951	75,53
61. Bolesti vena (embolija, tromboza, varices)	I80-I87	11371	24593	46,24
62. Ostale bolesti cirkulacijskog sustava		2926	5574	52,49
<i>IX Ukupno Bolesti cirkulacijskog sustava</i>	<i>I00-I99</i>	126527	202918	62,35
63. Akutne infekcije gornjega dišnog sustava	J00-J06	18395	125452	14,82
64. Gripa (influenca)	J10-J11	216	2057	10,50
65. Pneumonija	J12-J18	4385	8890	49,33
66. Akutni bronhitis i akutni bronhiolitis	J20-J21	7598	23793	31,93
67. Bronhitis, emfizem, astma i druge kronične opstruktivne bolesti pluća	J40-J44, J47	7403	13157	56,27
68. Plućne bolesti uzrokovane vanjskim agensima, pneumokonioze	J60-J70	193	244	79,10
69. Ostale bolesti dišnog sustava		16033	67536	23,74
<i>X Ukupno Bolesti dišnog sustava</i>	<i>J00-J99</i>	54223	241129	22,49

Bolesti - stanja MKB-10	Šifra MKB-10	65 i više godina	Ukupno sve dobi	Udio 65 i više u ukupnom stanovništvu
70. Bolesti usne šupljine, žlijezda slinovnica i čeljusti	K00-K14	1908	7996	23,86
71. Ulkus želuca i duodenuma (gastroduodenalni)	K25-K27	1445	2579	56,03
72. Akutna upala crvuljka (apendicitis)	K35	64	516	12,40
73. Preponska kila (ingvinalna hernija)	K40	1247	2498	49,92
74. Ostale hernije trbušne šupljine	K41-K46	693	1702	40,72
75. Bolesti jetre	K70-K77	2257	6231	36,22
76. Žučni kamenci i upala žučnjaka	K80-K81	2578	5416	47,60
77. Ostale bolesti probavnog sustava		40647	97799	41,56
<i>XI Ukupno Bolesti probavnog sustava</i>	<i>K00-K99</i>	<i>50839</i>	<i>124737</i>	<i>40,76</i>
78. Infekcije kože i potkožnoga tkiva	L00-L08	11355	34454	32,96
79. Dermatitis, egzemi i urtikarije	L20-L30, L50	23413	69600	33,64
80. Ostale bolesti kože i potkožnoga tkiva		12799	34040	37,60
<i>XII Ukupno Bolesti kože i potkožnog tkiva</i>	<i>L00-L99</i>	<i>47567</i>	<i>138094</i>	<i>34,45</i>
81. Reumatoidni artritis i druge upalne poliartropatije	M05-M14	13807	25467	54,22
82. Artroze	M15-M19	14873	24123	61,65
83. Kifoza, skolioza i lordoza	M40-M41	141	2212	6,37
84. Spondilopatije	M45-M49	1198	3056	39,20
85. Bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije	M50-M54	48581	141103	34,43
86. Osteoporoza i osteomalacija	M80-M83	6925	9615	72,02
87. Ostale bolesti mišićno-koštanog sustava		16285	51421	31,67
<i>XIII Ukupno Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva</i>	<i>M00-M99</i>	<i>101810</i>	<i>256997</i>	<i>51,79</i>
88. Glomerulske bolesti bubrega	N00-N08	403	1057	38,13

Bolesti - stanja MKB-10	Šifra MKB-10	65 i više godina	Ukupno sve dobi	Udio 65 i više u ukupnom stanovništvu
89. Tubulointersticijske bolesti bubrega	N10-N16	775	1592	48,68
90. Bubrežna insuficijencija	N17-N19	2890	3761	76,84
91. Urolitijaza (mokraćni kamenci)	N20-N23	2493	7550	33,02
92. Upala mokraćnog mjehura (cistitis)	N30	17560	42342	41,47
93. Druge bolesti urina nog sustava (osim N30)	N25-N39	8194	16403	49,95
94. Hiperplazija prostate	N40	13604	18930	71,86
95. Druge bolesti muških spolnih organa	N41-N51	4354	11143	39,07
96. Poremećaji u menopauzi	N95	52	235	22,13
97. Ostale bolesti ženskih spolnih organa		7244	27245	26,59
<i>XIV Ukupno Bolesti mokraćnih i spolnih organa</i>	<i>N00-N99</i>	<i>57569</i>	<i>130258</i>	<i>44,20</i>
102. Prirođene malformacije cirkulacijskog sustava	Q20-Q28	38	531	7,16
103. Nespušteni testis	Q53	1	122	0,82
104. Ostale prirođene malformacije		194	2012	9,64
<i>XVII Ukupno Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti</i>	<i>Q00-Q99</i>	<i>233</i>	<i>2665</i>	<i>8,74</i>
105. Senilnost	R54	30	35	85,71
106. Ostali simptomi, znakovi, klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo		65481	207438	31,57
<i>XVIII Ukupno Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nevršteni drugamo</i>	<i>R00-R99</i>	<i>65511</i>	<i>207473</i>	<i>31,58</i>
107. Prijelomi	S x 2	5271	13371	39,42
108. Dislokacije, uganuća i nateguća	S x 3	994	7783	12,77
109. Opekline i korozije	T20-T32	587	2307	25,44
110. Otrovanja lijekovima i biološkim tvarima	T36-T50	70	114	61,40
111. Ostaleozljede, otrovanja i djelovanja vanjskih uzroka		11783	42917	27,46

Bolesti - stanja MKB-10	Šifra MKB-10	65 i više godina	Ukupno sve dobi	Udio 65 i više u ukupnom stanovništvu
<i>XIX Ukupno ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka</i>	<i>S00-T98</i>	18705	66492	36,32
112. Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog pregleda i istraživanja	Z00-Z13	48847	177107	27,58
113. Infekcija HIV-om bez simptoma	Z21	5	12	41,67
114. Druge osobe s opasnošću po zdravlje zbog zaraznih bolesti	Z20, Z22-Z29	30247	100060	30,23
115. Postupci u vezi sa sprečavanjem neželjene trudnoće	Z30	4	49	8,16
116. Osobe koje se koriste zdrav. službom zbog specifičnih zahvata i njege	Z40-Z54	1675	9333	17,95
117. Osobe koje se koriste zdrav. službom zbog psihosoc. i socioek. okolnosti	Z55-Z65	91	637	14,29
118. Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog obiteljskih razloga	Z70-Z99	34977	78781	44,4
119. Ostali čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom		1	1264	0,08
<i>XXI Ukupno Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom</i>	<i>Z00-Z99</i>	115842	367231	31,55
120. Nesreće pri prijevozu	V01-V99	109	600	18,17
121. Ostali vanjski uzroci slučajnih ozljeda	W00-X59	1673	5857	28,56
122. Namjerno nanesene ozljede	X85-Y09	3	38	7,89
123. Ostali vanjski uzroci ozljeda i otrovanja		636	1823	34,89
<i>XX Ukupno vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta</i>	<i>V01-Y98</i>	2421	8318	29,11
124. COVID – 19	U08-U12	31245	156294	20,11
<i>XXII Šifra za posebne namjere</i>	<i>U00-U99</i>	31245	156294	20,11

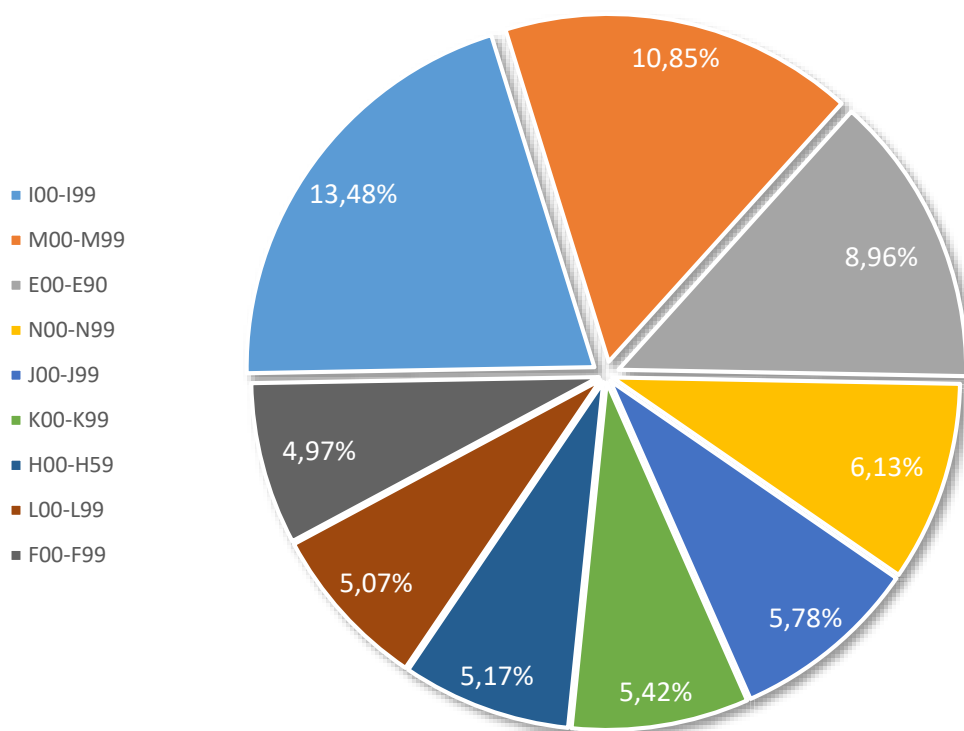
Izvor podataka: Godišnja izvješća djelatnosti opće medicine, 2022.

Od svih bolesti i stanja utvrđenih kod korisnika dobne skupine 65 i više godina u 2022. godini, najzastupljenije skupine bolesti i stanja ove dobne skupine bile su:

1. Bolesti cirkulacijskog sustava (I00-I99) s ukupno 126.527 bolesti-stanja (s udjelom 13,8% od svih utvrđenih bolesti-stanja).

2. Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (M00-M99) s ukupno 101.810 bolesti-stanja odnosno 10,8% svih utvrđenih bolesti-stanja.
3. Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma (E00-E90) s ukupno 84.068 bolesti-stanja odnosno 8,9% svih utvrđenih bolesti-stanja.
4. Bolesti mokraćnih i spolnih organa (N00-N99) s ukupno 57.569 bolesti-stanja odnosno 6,1% od svih utvrđenih bolesti-stanja
5. Bolesti dišnog sustava (J00-J59) s ukupno 54.223 bolesti-stanja odnosno 5,8% od svih utvrđenih bolesti-stanja.

SLIKA 5. UDIO (%) BOLESTI I STANJA DOBNE SKUPINE 65 I VIŠE GODINA U PZZ SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

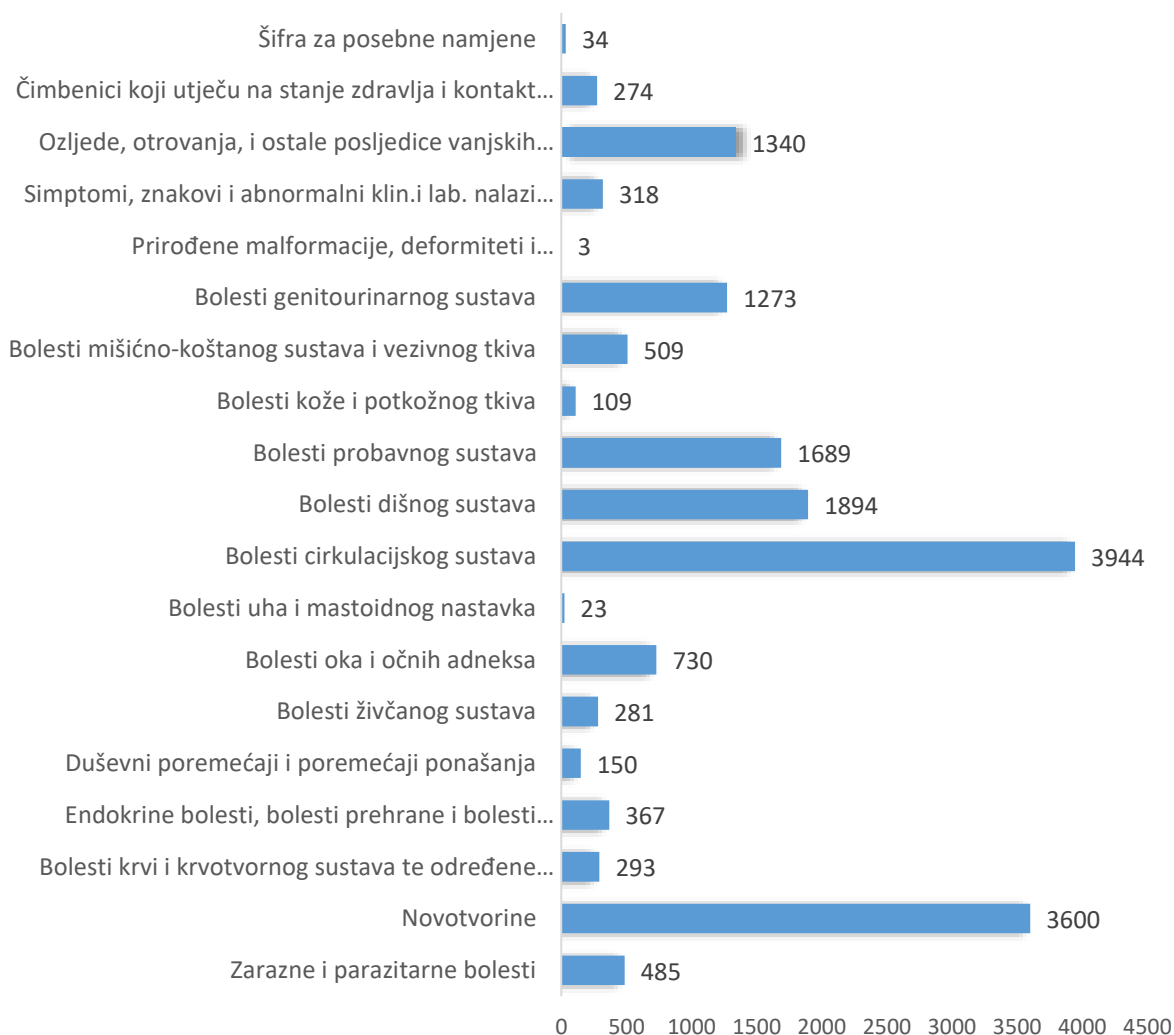
Izvor podataka: Godišnja izvješća djelatnosti opće medicine, 2022.

Bolnički pobol (hospitalizacije) stanovništva starije dobi

Udio hospitaliziranih u dobi 65 i više godina u 2022. godini u stacionarnom dijelu KBC Split iznosio je 40,48% od svih ukupno bolnički liječenih u KBC-u Split. Zabilježeno je 17.316 hospitalizacija osoba starije životne dobi (stopa 18644,61/100.000) s ukupno 137.791 dana bolničkog liječenja. Prosječna dužina liječenja po jednom boravku je bila 8,0 dana.

Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacija osoba u dobi 65 i više godina su: bolesti cirkulacijskog sustava (3944 hospitalizacija; stopa 4246,6/100.000), novotvorine (3600 hospitalizacija; stopa 3876,2/100.000), bolesti dišnog sustava (1894 hospitalizacija; stopa 2039,3/100.000), bolesti probavnog sustava (1689 hospitalizacija; stopa 1818,59/100.000) te ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (1340 hospitalizacije, stopa 1442,8/100.000) (slika 6.)

SLIKA 6. BOLNIČKI POBOL OSOBA U DOBI 65 I VIŠE GODINA PO SKUPINAMA BOLESTI (MKB-10) U STACIONARNOM DIJELU KBC-A SPLIT, 2022.

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac, 2022.

Od ukupnog broja hospitaliziranih u dobi iznad 65 godina u 2022. godini bilježi se 8.065 hospitalizacija žena i 9.251 hospitalizacija muškaraca. Stopa hospitalizacije žena starijih od 65 godina iznosila je 15217,84/100.000, a muškaraca starijih od 65 godina 23198,8/100.000.

Najučestaliji uzroci hospitalizacija u 2022. godini osoba oba spola starijih od 65 godina su bolesti cirkulacijskog sustava (2191 muškaraca, stopa 5494,4/100.000 i 1753 žena, stopa 3307/100.000). Potom slijede hospitalizacije zbog novotvorina (2087 muškaraca i 1513 žena) i bolesti dišnog sustava kod muškaraca (1096), dok su kod žena ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka na trećem mjestu (798).

Kod muškaraca starijih od 65 godina na četvrtom mjestu kao uzrok hospitalizacija su bolesti probavnog sustava, a potom slijede bolesti genitourinarnog sustava, te ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka.

Kod žena starijih od 65 godina na četvrtom mjestu kao uzrok hospitalizacija bolesti dišnog sustava, a potom slijede bolesti probavnog sustava, te bolesti genitourinarnog sustava (tablica 3.)

TABLICA 3. BOLNIČKI POBOL OSOBA U DOBI 65 I VIŠE GODINA PO SKUPINAMA BOLESTI (MKB-10) I PO SPOLU U KBC SPLIT, 2022.

R.B.	SKUPINA BOLESTI-STANJA MKB-10	BROJ	MUŠKI 65+ UDIO %	STOPA/ 100.000 STANOV.	BROJ	ŽENE 65+ UDIO %	STOPA/ 100.000 STANOV.	
I	Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	251	2,71	629,44	234	2,90	441,53
II	Novotvorine	C00-D48	2087	22,56	5233,59	1513	18,76	2854,88
III	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50-D89	150	1,62	376,16	143	1,77	269,83
IV	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	186	2,01	466,43	181	2,24	341,53
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	63	0,68	157,99	87	1,08	164,16
VI	Bolesti živčanog sustava	G00-G99	130	1,41	326,00	151	1,87	284,92

GERONTOLOŠKO-JAVNO ZDRAVSTVENI POKAZATELJI U SPLITSKO DALMATINSKOJ ŽUPANIJI, 2022.

R.B.	SKUPINA BOLESTI-STANJA MKB-10		BROJ	MUŠKI 65+ UDIO %	STOPA/ 100.000 STANOV.	BROJ	ŽENE 65+ UDIO %	STOPA/ 100.000 STANOV.
VII	Bolesti oka i očnih adneksa	H00-H59	337	3,64	845,10	393	4,87	741,55
VIII	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	H60-H95	10	0,11	25,08	13	0,16	24,53
IX	Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	2191	23,68	5494,40	1753	21,74	3307,73
X	Bolesti dišnog sustava	J00-J99	1096	11,85	2748,45	798	9,89	1505,75
XI	Bolesti probavnog sustava	K00-K93	972	10,51	2437,50	717	8,89	1352,91
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	53	0,57	132,91	56	0,69	105,67
XIII	Bolesti mišićno- koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	185	2,00	463,93	324	4,02	611,36
XIV	Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	744	8,04	1865,74	529	6,56	998,17
XVII	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	1	0,01	2,51	2	0,02	3,77
XVIII	Simptomi, znakovi i abnormalni klin.ilab. nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	177	1,91	443,86	141	1,75	266,05
XIX	Ozljede, otrovanja, i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	457	4,94	1146,02	883	10,95	1666,13
XXI	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdrav. Službom	Z00-Z99	144	1,56	361,11	130	1,61	245,30
XXII	Šifra za posebne namjene	U00-U99	17	0,18	42,63	17	0,21	32,08
	Ukupno 65+		9.251	100,00	23198,84	8.065	100,0	15217,84

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac, 2022.

Između dvadeset vodećih pojedinačnih uzroka hospitalizacija u dobi 65 i više godina u 2022. godini u Splitsko-dalmatinskoj županiji najčešće dijagnoze su respiracijska insuficijencija, zloćudna novotvorina debelog crijeva i cerebralni infarkt. Potom slijede hospitalizacije zbog prijeloma bedrene kosti i insuficijencije srca (tablica 4.).

TABLICA 4 . RANG LJESTVICA VODEĆIH DIJAGNOZA - BOLNIČKI POBOL OSOBA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U KBC SPLIT, 2022. – UKUPNO

RANG	DIJAGNOZA	ŠIFRA MKB-10	UKUPNO	STOPA/100.000 STANOVNIKA	UDIO (%) OD UKUPNO
1.	Respiracijska insuficijencija, nesvrstana drugamo	J96	1016	5,87	1093,96
2.	Zloćudna novotvorina debeloga crijeva (kolona)	C18	856	4,94	921,68
3.	Cerebralni infarkt	I63	583	3,37	627,73
4.	Prijelom bedrene kosti (femura)	S72	534	3,08	574,97
5.	Insuficijencija srca	I50	466	2,69	501,76
6.	Ateroskleroza	I70	443	2,56	476,99
7.	Pneumonija, nespecificiranog uzročnika	J18	408	2,36	439,30
8.	Senilna katarakta	H25	370	2,14	398,39
9.	Ostale sepse	A41	320	1,85	344,55
10.	Zloćudna novotvorina završnoga debelog crijeva (rektuma)	C20	267	1,54	287,49
11.	Fibrilacija atrija i undulacija	I48	248	1,43	267,03
12.	Akutni infarkt miokarda	I21	246	1,42	264,87
13.	Zloćudna novotvorina mokraćnoga mjehura	C67	237	1,37	255,18

RANG	DIJAGNOZA	ŠIFRA MKB-10	UKUPNO	STOPA/100.000 STANOVNIKA	UDIO (%) OD UKUPNO
14.	Kronična ishemična bolest srca	I25	233	1,35	250,88
15.	Preponska kila (ingvinalna hernija)	K40	212	1,22	228,27
16.	Žučni kamenci (kolelitijaza)	K80	206	1,19	221,81
17.	Angina pectoris	I20	204	1,18	219,65
18.	Zloćudna novotvorina želuca	C16	197	1,14	212,12
19.	Kronična bubrežna bolest	N18	190	1,10	204,58
20.	Nereumatske bolesti aortne valvule	I35	187	1,08	201,35
	Ukupno svih hospitalizacija 65+		17.316	18608,01	100,00

Izvor podatak: Bolesničko-statistički obrazac, 2022.

Kod pojedinačnih bolesti/stanja kao uzroka hospitalizacija muškaraca u dobi 65 i više godina najčešće dijagnoze su također respiracijska insuficijencija, zloćudna novotvorina debelog crijeva i ateroskleroza. Potom slijedi pneumonija, nespecificiranog uzročnika i cerebralni infarkt (tablica 5).

TABLICA 5. RANG LJESTVICA VODEĆIH DIJAGNOZA -BOLNIČKI POBOL OSOBA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U KBC SPLIT, 2022. – MUŠKARCI

RANG	DIJAGNOZA	ŠIFRA MKB-10	UKUPNO	STOPA/100.000	UDIO 65 + (%) OD UKUPNO
1.	Respiracijska insuficijencija nesvrstana drugamo	J96	562	6,08	1409,33
2.	Zloćudna novotvorina debelog crijeva (kolona)	C18	551	5,96	1381,75
3.	Ateroskleroza	I70	284	3,07	712,19

GERONTOLOŠKO-JAVNO ZDRAVSTVENI POKAZATELJI U SPLITSKO DALMATINSKOJ ŽUPANIJI, 2022.

RANG	DIJAGNOZA	ŠIFRA MKB-10	UKUPNO	STOPA/100.000	UDIO 65 + (%) OD UKUPNO
4.	Pneumonija, nespecificiranog uzročnika	J18	257	2,78	644,48
5.	Cerebralni infarkt	I63	249	2,69	624,42
6.	Insuficijencija srca	I50	224	2,42	561,73
7.	Zloćudna novotvorina završnoga debelog crijeva (rektuma)	C20	199	2,15	499,03
8.	Preponska kila (ingvinalna hernija)	K40	194	2,10	486,50
9.	Hiperplazija prostate	N40	173	1,87	433,83
10.	Zloćudna novotvorina mokraćnoga mjehura	C67	166	1,79	416,28
11.	Kronična ishemična bolest srca	I25	166	1,79	416,28
12.	Ostale sepse	A41	163	1,76	408,76
13.	Akutni infarkt miokarda	I21	162	1,75	406,25
14.	Senilna katarakta	H25	159	1,72	398,73
15.	Zloćudna novotvorina želuca	C16	142	1,53	356,09
16.	Angina pectoris	I20	134	1,45	336,03
17.	Kronična bubrežna bolest	N18	130	1,41	326,00
18.	Fibrilacija atrija i undulacija	I48	127	1,37	318,48
19.	Zloćudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	C34	112	1,21	280,86
20.	Prijelom bedrene kosti (femura)	S72	109	1,18	273,34
	Ukupno svih hospitalizacija muškaraca 65+		9.251	23198,84	100,00

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac, 2022.

Kod žena starije dobi najčešće dijagnoze hospitalizacija u bolničkom pobolu su također respiracijske insuficijencije. Potom slijede hospitalizacije zbog prijeloma bedrene kosti (425 žene). Prosječno svakog dana tijekom 2022. godine više od jedne stanovnice Splitsko-dalmatinske županije dobi 65 i više godina bilo je hospitalizirano zbog prijeloma bedrene kosti. Potom slijede hospitalizacije zbog cerebralnog infarkta, potom zloćudne novotvorine debelog crijeva, te na petom mjestu insuficijencije srca (tablica 6.).

TABLICA 6. RANG LJESTVICA VODEĆIH DIJAGNOZA - BOLNIČKI POBOL OSOBA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U KBC SPLIT, 2022. – ŽENE

RANG	DIJAGNOZA	ŠIFRA MKB-10	UKUPNO	STOPA/100.000	UDIO 65+ (%) OD UKUPNO
1.	Respiracijska insuficijencija nesvrstana drugamo	J96	454	5,63	856,65
2.	Prijelom bedrene kosti (femura)	S72	425	5,27	801,93
3.	Cerebralni infarkt	I63	334	4,14	630,22
4.	Zloćudna novotvorina debeloga crijeva (kolona)	C18	305	3,78	575,50
5.	Insuficijencija srca	I50	242	3,00	456,63
6.	Senilna katarakta	H25	211	2,62	398,14
7.	Zloćudna novotvorina dojke	C50	173	2,15	326,43
8.	Ateroskleroza	I70	159	1,97	300,02
9.	Ostale sepse	A41	157	1,95	296,24
10.	Pneumonija, nespecificiranog uzročnika	J18	151	1,87	284,92
11.	Fibrilacija atrijska i undulacija	I48	121	1,50	228,31
12.	Žučni kamenci (kolelitijaza)	K80	111	1,38	209,45
13.	Plućna embolija	I26	99	1,23	186,80

GERONTOLOŠKO-JAVNO ZDRAVSTVENI POKAZATELJI U SPLITSKO DALMATINSKOJ ŽUPANIJU, 2022.

RANG	DIJAGNOZA	ŠIFRA MKB-10	UKUPNO	STOPA/100.000	UDIO 65+ (%) OD UKUPNO
14.	Prijelom rebra(ara), prsne kosti i torakalne kralježnice	S22	87	1,08	164,16
15.	Akutni infarkt miokarda	I21	84	1,04	158,20
16.	Nereumatske bolesti aortne valvule	I35	84	1,04	158,50
17.	Paralitični ileus i opstrukcija crijeva bez hernije	K56	84	1,04	158,50
18.	Akutno bubrežno zatajenje	N17	83	1,03	156,61
19.	Anemija zbog manjka željeza	D50	79	0,98	149,07
20.	Virusna pneumonija, nesvrstana drugamo	J12	78	0,97	147,18
	Ukupno svih hospitalizacija žena 65+		8.065	15217,84	100,00

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac, 2022.

Smrtnost stanovništva starije dobi

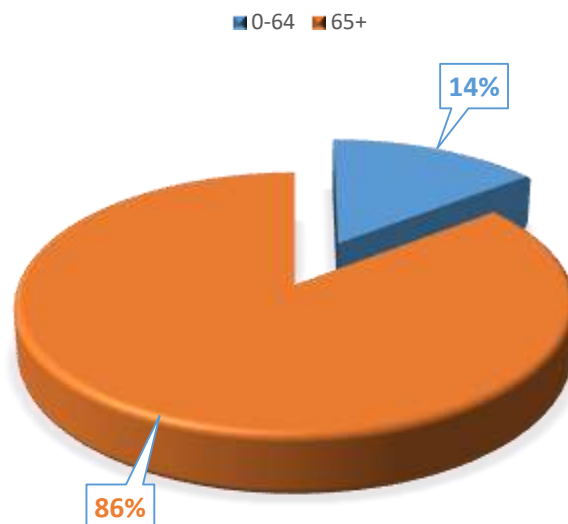
Dobna struktura ukupnog mortaliteta u Splitsko-dalmatinskoj županiji za 2022. godinu pokazuje da najviši udio od 85,6% ima dobna skupina starijih od 65 godina (4.832 od ukupno umrlih 5.645). Spolna struktura ukupnog mortaliteta pokazuje da su žene zastupljenije u ukupnom broju umrlih, a posebno u dobnoj skupini od 65 i više godina, dok muškarci umiru više u dobi od 0-64 godine (tablica 7.).

TABLICA 7 . UKUPNI MORTALITET U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI PO DOBI, 2022.

DOB	MUŠKI	ŽENE	UKUPNO	UDIO U UKUPNO
0-64 GODINE	563	250	813	14,4
65 I VIŠE GODINA	2296	2536	4832	85,6
SVE DOBI	2859	2786	5645	100

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH

SLIKA 7. UMRLI U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI PREMA DOBNIM SKUPINAMA, 2022.

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

Analiza uzroka smrti osoba starijih od 65 godina u Županiji za 2022. godinu prema najučestalijim skupinama bolesti pokazuje da u ovoj dobnoj skupini starije osobe oba spola

najviše umiru od bolesti cirkulacijskog sustava (766 muškaraca, stopa 1920,91/100.000 i 1083 žena sa stopom od 2043,51/100.000). Na drugom mjestu uzroka smrti kod oba spola su novotvorine (617 muškarca, stopa od 1547,26/100.000 i 453 žena sa stopom od 854,77/100.000). Na trećem mjestu uzroka smrti osoba starije su endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma, kod muškaraca 184 umrlih, a kod žena 250 umrlih. Na četvrtom mjestu uzroka smrti osoba starije dobi kod muškaraca su smrti od COVID-19 (183 umrlih) , a kod žena duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (169 umrlih). Na petom mjestu uzroka smrti osoba starije dobi kod muškaraca je kategorija bolesti dišnog sustava (135 umrlih), a kod žena smrti od COVID-19 (162 umrlih) (tablica 8., slika 8.).

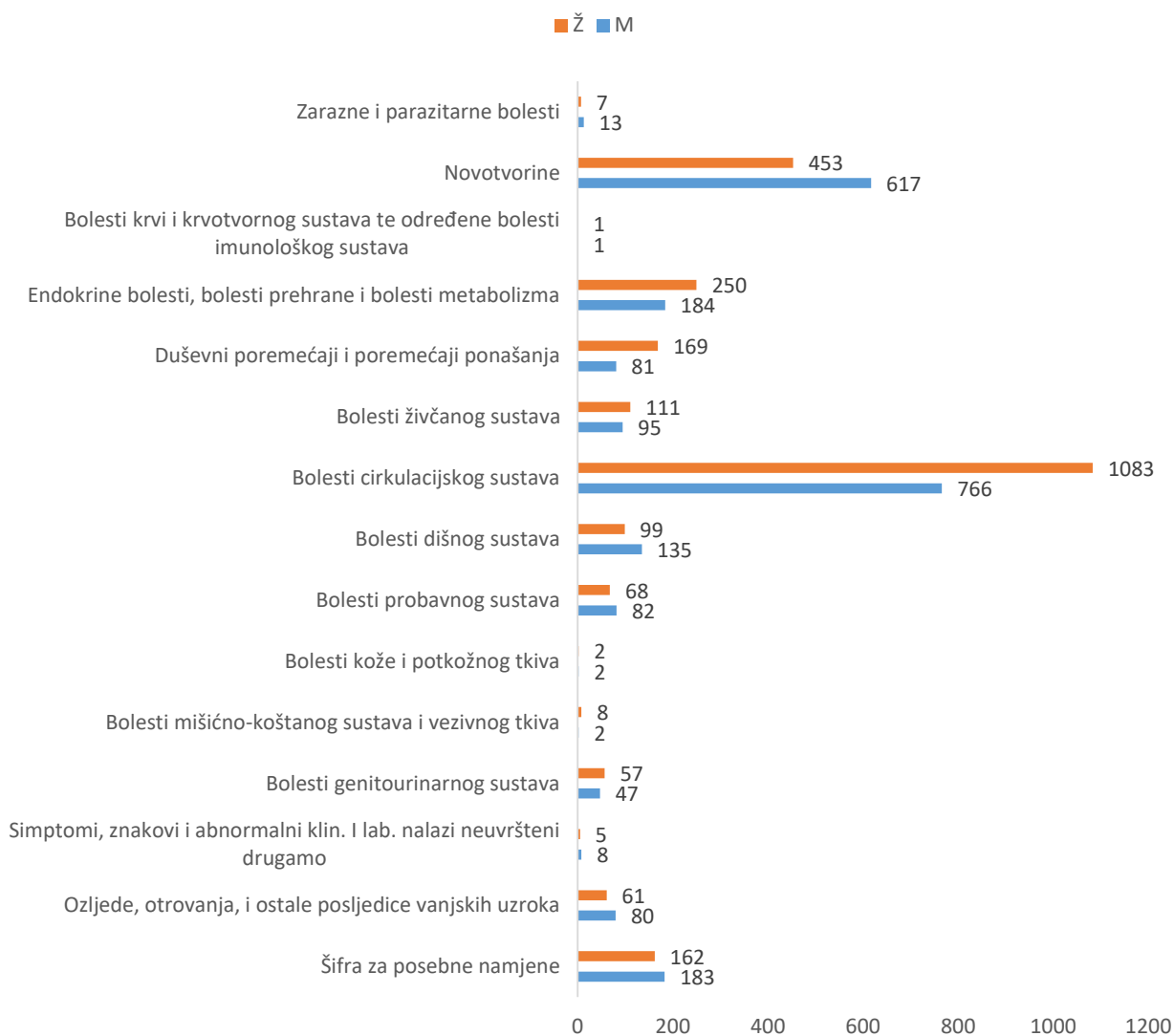
TABLICA 8. UMRLI U DOBI OD 65 I VIŠE GODINA PO MKB-10 SKUPINAMA BOLESTI I PO SPOLU U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U 2022.

R.B.	SKUPINE BOLESTI PO MKB-10		BROJ	UDIO (%)	MUŠKI STOPA /100000	BROJ	UDIO (%)	ŽENE STOPA /100000
I	Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	13	0,57	32,60	7	0,28	13,21
II	Novotvorine	C00-D48	617	26,87	1547,26	453	17,86	854,77
III	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50-D89	1	0,04	2,51	1	0,04	1,89
IV	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	184	8,01	461,42	250	9,86	471,72
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	81	3,53	203,12	169	6,66	318,89
VI	Bolesti živčanog sustava	G00-G99	95	4,14	238,23	111	4,38	209,45
VII	Bolesti oka i očnih adneksa	H00-H59	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
VIII	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	H60-H95	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
IX	Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	766	33,36	1920,91	1083	42,71	2043,51

GERONTOLOŠKO-JAVNO ZDRAVSTVENI POKAZATELJI U SPLITSKO DALMATINSKOJ ŽUPANIJI, 2022.

R.B.	SKUPINE BOLESTI PO MKB-10		BROJ	UDIO (%)	MUŠKI STOPA /100000	BROJ	UDIO (%)	ŽENE STOPA /100000
X	Bolesti dišnog sustava	J00-J99	135	5,88	338,54	99	3,90	186,80
XI	Bolesti probavnog sustava	K00-K93	82	3,57	205,63	68	2,68	128,31
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	2	0,09	5,02	2	0,08	3,77
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	2	0,09	5,02	8	0,32	15,10
XIV	Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	47	2,02	117,86	57	2,25	107,55
XV	Trudnoća, porođaj i babinje	O00-O99	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
XVI	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
XVII	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
XVIII	Simptomi, znakovi i abnormalni klin. ilab. nalazi neuvršteni drugamo	R00-R99	8	0,35	20,06	5	0,20	9,43
XIX	Ozljede, otrovanja, i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	80	3,48	200,62	61	2,41	115,10
XXII	Šifra za posebne namjene	U00-U99	183	1,97	458,91	162	6,39	305,68
	Ukupno		2296	100,0	5757,70	2536	100,0	4785,18

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

SLIKA 8 . UMRLI U DOBI 65 I VIŠE GODINA PO MKB-10 SKUPINAMA BOLESTI I PO SPOLU U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U 2022.

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

Usporedni prikaz deset vodećih pojedinačnih uzroka smrti starijih osoba po spolovima pokazuje da su kod muškaraca vodeći uzrok smrti hipertenzivne bolesti (185 umrlih). Potom slijede smrti od COVID-19 (183 umrlih) i dijabetes melitusa (169 umrlih). Na četvrtom mjestu uzroka smrti kod muškaraca su cerebrovaskularne bolesti, dok su na petom mjestu ishemijske bolesti srca.

Kod žena su također hipertenzivne bolesti vodeći uzrok (380 umrlih; skoro 15% od ukupnog broja), potom slijedi dijabetes melitus (222 umrlih), dok su na trećem mjestu cerebrovaskularne bolesti (190 umrlih). Četvrto mjesto zauzimaju ishemijske bolesti srca, a peto mjesto pripada COVID-19 bolesti (tablice 10. i 11.).

TABLICA 9. RANG LJESTVICA I UDIO 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U DOBI 65 I VIŠE GODINA, 2022. – UKUPNO

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO % U 65+
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	565	11,69
E10-E14	Dijabetes melitus	391	8,09
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	357	7,39
U071	COVID - 19	345	7,14
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	305	6,31
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	216	4,47
C18-C21	Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	161	3,33
F00-F03	Demencija	159	3,29
I70	Ateroskleroza	140	2,90
J40-J47	Kronične bolesti donjeg dišnog sustava	122	2,52
	Prvih 10 uzroka smrti	2761	57,14
	Ukupno umrli	4832	100,00

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022

TABLICA 10 . RANG LJESTVICA I UDIO 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH MUŠKARACA U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U DOBI 65 I VIŠE GODINA, 2022.

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	185	8,06
U071	COVID - 19	183	7,97
E10-E14	Dijabetes melitus	169	7,36
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	167	7,27
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	139	6,05
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	137	5,97

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
C18-C21	Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	104	4,53
C61	Zloćudna novotvorina kestenjače (prostate)	97	4,22
J40-J47	Kronične bolesti donjeg dišnog sustava	73	3,18
G20	Parkinsonova bolest	50	2,18
	Prvih 10 uzroka smrti	1304	56,79
	Ukupno umrli	2296	100,00

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

TABLICA 11. RANG LJESTVICA I UDIO 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH ŽENA U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U DOBI 65 I VIŠE GODINA, 2022.

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	380	14,98
E10-E14	Dijabetes melitus	222	8,75
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	190	7,49
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	166	6,55
U071	COVID - 19	162	6,39
F00-F03	Demencija	117	4,61
I70	Ateroskleroza	92	3,63
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	79	3,12
C18-C21	Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	57	2,25
J40-J47	Kronične bolesti donjeg dišnog sustava	49	1,93
	Prvih 10 uzroka smrti	1514	59,70
	Ukupno umrle	2536	100,00

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

U 2022. zabilježeno je 141 nasilna smrt (stopa od 151,82/100.000) u osoba 65 i više godina. Stopa nasilnih smrti kod muškaraca u dobi 65 i više godina iznosi 200,62/100.000, a 115,10/100.000 u žena.

Najveći broj nasilnih smrti uzrokovan je padovima (97 osoba; stopa 104,44/100.000). Čak 92,38% svih vanjskih uzroka smrti u osoba u dobi 65 i više godina u 2022. godini posljedica su padova. Kao posljedica padova je preminulo 53 muškarca u dobi iznad 65 godina (stopa od 132,91/100.000, odnosno 88,33% umrlih od ukupno umrlih muškaraca svih dobnih skupina od padova) i 44 žene u dobi iznad 65 godina (stopa 83,02/100.000, odnosno 97,78% umrlih od ukupno umrlih žena svih dobnih skupina od padova) (tablica 12.).

TABLICA 12. VANJSKI UZROCI SMRTI OSOBA U DOBI OD 65 I VIŠE GODINA U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI, 2022.

ŠIFRA MKB-10	VANJSKI UZROK MORTALITETA		65 I VIŠE GODINA		UKUPNO SVE DOBI		UDIO 65+ U UKUPNO UMRILIM
			Broj	Stopa/100.000	Broj	Stopa/100.000	%
V01-V99	Nesreće pri prijevozu	Ukupno	6	6,46	31	7,32	19,35
		Muški	4	10,03	26	12,65	15,38
		Žene	2	3,77	5	2,29	40,00
W00-W19	Padovi	Ukupno	97	104,44	105	24,80	92,38
		Muški	53	132,91	60	29,20	88,33
		Žene	44	83,02	45	20,65	97,80
W20-X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	Ukupno	19	50,46	48	11,34	39,58
		Muški	12	30,09	34	16,65	35,29
		Žene	7	13,21	14	6,42	50,00
X60-X84	Namjerno samo ozljeđivanje	Ukupno	9	9,69	38	8,97	23,68
		Muški	9	22,57	31	15,09	29,03
		Žene	0	0,00	7	3,21	0,00
X85-Y89	Ostali vanjski uzroci smrti	Ukupno	10	10,77	13	3,07	7692

ŠIFRA MKB-10	VANJSKI UZROK MORTALITETA		65 I VIŠE GODINA		UKUPNO SVE DOBI	UDIO 65+ U UKUPNO UMRILIM	
	Muški	2	5,02	4	1,95	50,00	
	Žene	8	15,10	9	4,13	88,89	
V01-Y89	UKUPNO	Ukupno	141	151,82	235	55,50	60,00
	Muški	80	200,62	155	75,44	51,61	
	Žene	61	115,10	80	36,71	76,25	

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

Smrtnost po područjima Splitsko-dalmatinske županije

Županija se dijeli u tri geografske, povijesne, demografske i kulturološke podcjeline sa svojim specifičnostima: priobalje, zaobalje (Zagora) i otoci.

Analiza uzroka smrti osoba starijih od 65 godina po područjima Županije za 2022. godinu prema najučestalijim skupinama bolesti pokazuje da u ovoj dobnoj skupini starije osobe oba spola najviše umiru od bolesti cirkulacijskog sustava (priobalje 1208 umrlih, sa stopom 1865,69/100.000; Zagora 437 umrlih, sa stopom 2351,99/100.000; otoci 204 umrlih, sa stopom 2322,93/100.000).

Na drugom mjestu uzroka smrti kod oba spola su novotvorine (priobalje 769 umrlih, sa stopom 1187,68/100.000; Zagora 197 umrlih, sa stopom 1060,28/100.000; otoci 104 umrlih, sa stopom 1184,24/100.000), Na trećem mjestu uzroka smrti na priobalju kod muškaraca su smrti od COVID-19 (128 umrlih) a kod žena su smrti endokrinih bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (184 umrlih). U Zagori je COVID-19 kod muškaraca uzrok smrti na trećem mjestu (41 umrlih), a kod žena su smrti od endokrinih bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (47 umrlih). Na otocima kod oba spola treće mjesto zauzimaju smrti od endokrinih bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (ukupno 38 umrlih).

Na četvrtom mjestu uzroka smrti kod muškog spola u priobalju su smrti od endokrinih bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (127 umrlih), dok su kod žena četvrti uzrok smrti duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (184 umrle). U Zagori smrti endokrinih bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma su kod muškaraca na četvrtom mjestu (38 umrlih), a kod žena smrti od duševnih poremećaji i poremećaja ponašanja (184 umrlih). Na otocima smrti od endokrinih bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (25 umrlih) su kod oba spola na četvrtom

mjestu. Na petom mjestu uzroka smrti muškaraca starije dobi na priobalju su bolesti dišnog sustava (90 umrlih), također i u Zagori (34 umrlih), kao i na otocima (11 umrlih).

Kod žena starije životne dobi na petom mjestu uzroka smrti na priobalju i Zagori su COVID-19, (na priobalju 123 umrli, u Zagori 28 umrlih) dok na otocima peto mjesto dijele bolesti dišnog i bolesti probavnog sustava (11 umrlih) (tablice 13, 14 i 15).

Između područja SDŽ najveću stopu svih smrti muškaraca dobi 65 i više godina u 2022. godini imali su muškarci na otocima (6122,45/100.000 stanovnika dobi 65+).

Između područja SDŽ najveću stopu svih smrti žena dobi 65 i više godina u 2022. godini imale su žene u Zagori (5094,27/100.000 stanovnica dobi 65+).

TABLICA 13. UMRLI U DOBI 65 I VIŠE GODINA PO MKB-10 SKUPINAMA BOLESTI I PO SPOLU U PRIOBALJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE U 2022.

R.B.	SKUPINA BOLESTI STANJA MKB-10	BROJ	MUŠKARCI STOPA/100000	BROJ	ŽENE STOPA/100000	
I	Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	9	32,96	7	18,69
II	Novotvorine	C00-D48	424	1553,00	345	921,33
III	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50-D89	1	3,66	1	2,67
IV	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	127	465,17	184	491,37
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	61	223,43	127	339,16
VI	Bolesti živčanog sustava	G00-G99	75	274,71	86	229,66
VII	Bolesti oka i očnih adneksa	H00-H59	0	0,00	0	0,00
VIII	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	H60-H95	0	0,00	0	0,00
IX	Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	507	1857	701	1872
X	Bolesti dišnog sustava	J00-J99	90	329,65	68	181,59

R.B.	SKUPINA BOLESTI STANJA MKB-10		BROJ	MUŠKARCI STOPA/100000	BROJ	ŽENE STOPA/100000
XI	Bolesti probavnog sustava	K00-K93	45	164,82	38	101,48
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	2	7,33	2	5,34
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	1	3,66	5	13,35
XIV	Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	33	120,87	37	98,81
XV	Trudnoća, porođaj i babinje	O00-O99	0	0,00	0	0,00
XVI	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	0	0,00	0	0,00
XVII	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	0	0,00	0	0,00
XVIII	Simptomi, znakovi i abnormalni klin. ilab. nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	7	25,64	5	13,35
XIX	Ozljede, otrovanja, i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	55	201,45	46	122,84
XXII	Šifra za posebne namjene	U00-U99	128	468,83	123	328,47
	Ukupno		1565	5732,18	1775	4740,16

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

TABLICA 14. UMRLI U DOBI 65 I VIŠE GODINA PO MKB-10 SKUPINAMA BOLESTI I PO SPOLU U ZAGORI SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE U 2022.

R.B.	SKUPINA BOLESTI STANJA MKB-10		BROJ	MUŠKARCI STOPA/100.000	BROJ	ŽENE STOPA/100.000
I	Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1	12,38	0	0,00

GERONTOLOŠKO-JAVNO ZDRAVSTVENI POKAZATELJI U SPLITSKO DALMATINSKOJ ŽUPANIJI, 2022.

R.B.	SKUPINA BOLESTI STANJA MKB-10		BROJ	MUŠKARCI STOPA/100.000	BROJ	ŽENE STOPA/100.000
II	Novotvorine	C00-D48	124	1535,03	73	695,11
III	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50-D89	0	0,00	0	0,00
IV	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	38	470,41	47	447,53
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	11	136,17	34	323,75
VI	Bolesti živčanog sustava	G00-G99	15	185,69	16	152,35
VII	Bolesti oka i očnih adneksa	H00-H59	0	0,00	0	0,00
VIII	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	H60-H95	0	0,00	0	0,00
IX	Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	166	2054,96	271	2580,46
X	Bolesti dišnog sustava	J00-J99	34	420,90	20	190,44
XI	Bolesti probavnog sustava	K00-K93	26	321,86	19	180,92
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	0	0,00	0	0,00
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	1	12,38	3	28,57
XIV	Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	9	111,41	14	133,31
XV	Trudnoća, porođaj i babinje	O00-O99	0	0,00	0	0,00
XVI	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	0	0,00	0	0,00
XVII	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	0	0,00	0	0,00
XVIII	Simptomi, znakovi i abnormalni klin.i lab. nalazi neuvršteni drugamo	R00-R99	1	12,38	0	0,00

R.B.	SKUPINA BOLESTI STANJA MKB-10		BROJ	MUŠKARCI STOPA/100.000	BROJ	ŽENE STOPA/100.000
XIX	Ozljede, otrovanja, i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	12	148,55	10	95,22
XXII	Šifra za posebne namjene	U00-U99	41	507,55	28	266,62
	Ukupno		479	5929,69	535	5094,27

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022

TABLICA 15. UMRLI U DOBI 65 I VIŠE GODINA PO MKB-10 SKUPINAMA BOLESTI I PO SPOLU NA OTOCIMA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE U 2022.

R.B.	SKUPINA BOLESTI STANJA MKB-10		BROJ	MUŠKARCI STOPA/100.000	BROJ	ŽENE STOPA/100.000
I	Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	3	72,89	0	0,00
II	Novotvorine	C00-D48	69	1676,38	35	750,11
III	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50-D89	0	0,00	0	0,00
IV	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	19	461,61	19	407,20
V	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	9	218,66	8	171,45
VI	Bolesti živčanog sustava	G00-G99	5	121,48	9	192,88
VII	Bolesti oka i očnih adneksa	H00-H59	0	0,00	0	0,00
VIII	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	H60-H95	0	0,00	0	0,00
IX	Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	93	2259,48	111	2378,91
X	Bolesti dišnog sustava	J00-J99	11	267,25	11	235,75

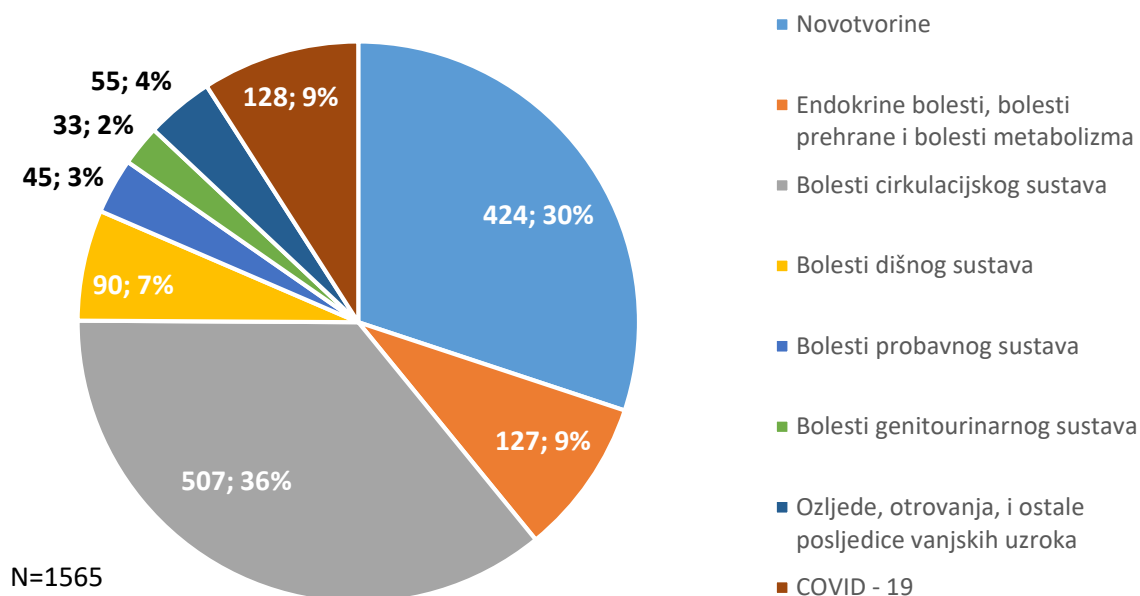
R.B.	SKUPINA BOLESTI STANJA MKB-10		BROJ	MUŠKARCI STOPA/100.000	BROJ	ŽENE STOPA/100.000
XI	Bolesti probavnog sustava	K00-K93	11	267,25	11	235,75
XII	Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	0	0,00	0	0,00
XIII	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	0	0,00	0	0,00
XIV	Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	5	121,48	6	128,59
XV	Trudnoća, porođaj i babinje	O00-O99	0	0,00	0	0,00
XVI	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	0	0,00	0	0,00
XVII	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	0	0,00	0	0,00
XVIII	Simptomi, znakovi i abnormalni klin.ilab. nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	0	0,00	0	0,00
XIX	Ozljede, otrovanja, i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	13	315,84	5	107,16
XXII	Šifra za posebne namjene	U00-U99	14	340,14	11	235,75
	Ukupno		252	6122,45	226	4843,55

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022

Usporedbe strukture i udijela smrtnosti po skupinama bolesti muškaraca dobi 65 i više godina po područjima Županije u 2022. godini pokazuje da je vodeći uzrok smrti skupina bolesti cirkulacijskog sustava s najvećim udjelom na otocima (40%) i u Zagori (38% umrlih), potom u priobalju (36% umrlih). Na drugom mjestu su novotvorine s najvećim udjelom u priobalju i na otocima (30% umrlih), potom u Zagori (28% umrlih). Na trećem mjestu su endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma – u priobalju 9% umrlih, u Zagori i na otocima po 8% umrlih (slike 9., 10. i 11.).

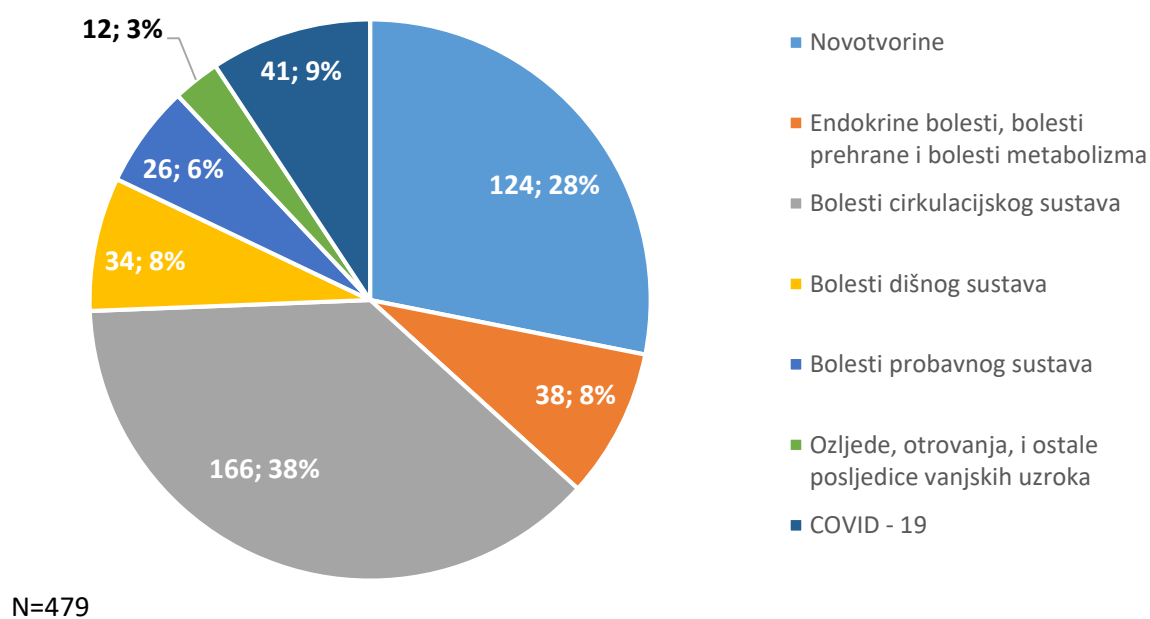
SLIKA 9. STRUKTURA UZROKA SMRTI MUŠKARACA DOBI 65 I VIŠE GODINA U PRIOBALJU SPLITSKO DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

PRIOBALJE MUŠKARCI 65+

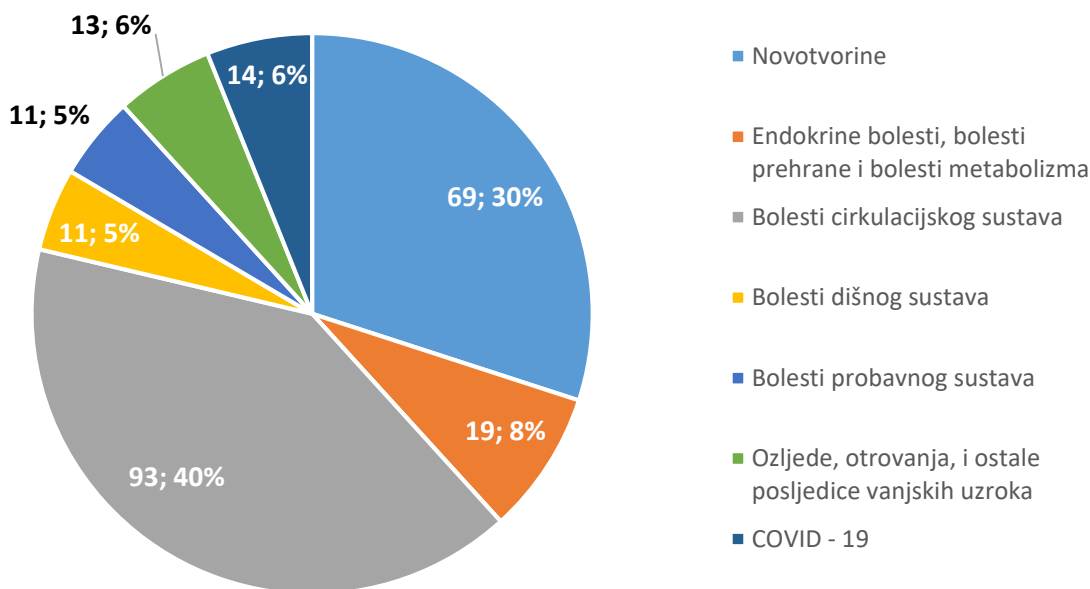
SLIKA 10. STRUKTURA UZROKA SMRTI MUŠKARACA DOBI 65 I VIŠE GODINA U ZAGORI SPLITSKO DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

ZAGORA muškarci 65+

SLIKA 11. STRUKTURA UZROKA SMRTI MUŠKARACA DOBI 65 I VIŠE GODINA NA OTOCIMA SPLITSKO DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

OTOCI muškarci 65+

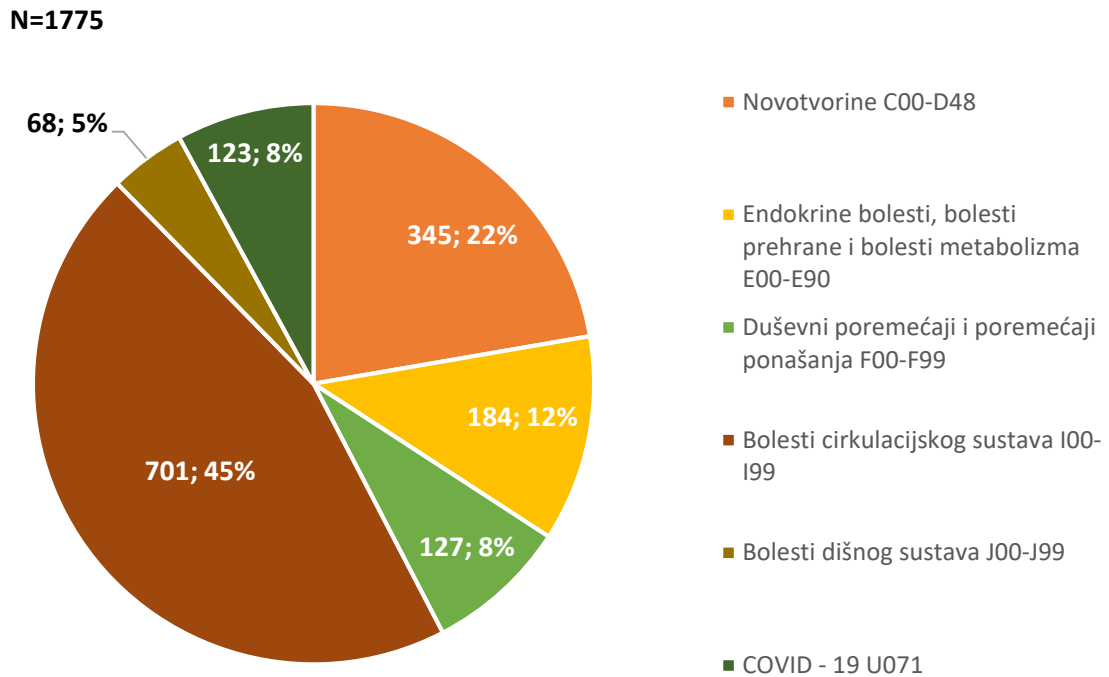

N=252

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022.

Usporedbe strukture uzroka smrti po skupinama bolesti žena dobi 65 i više godina po područjima Županije u 2022. godini pokazuje da je vodeći uzrok smrti skupina bolesti cirkulacijskog sustava s najvećim udjelom na otocima (56% umrlih), potom u Zagori (52% umrlih), a najmanje u priobalju (43% umrlih žena). Na drugom mjestu su novotvorine s najvećim udjelom u priobalju (21% umrlih), potom na otocima (18% umrlih), a najmanje u Zagori (14% umrlih žena). Na trećem mjestu su endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma s udjelom umrlih žena u priobalju (11%), na otocima (10%) a u Zagori (9% umrlih žena). Smrtnost žena zbog COVID-19 bolesti je priobalju (8% umrlih), a podjednaka na otocima i u Zagori (6% umrlih žena) (slike 12, 13. i 14.).

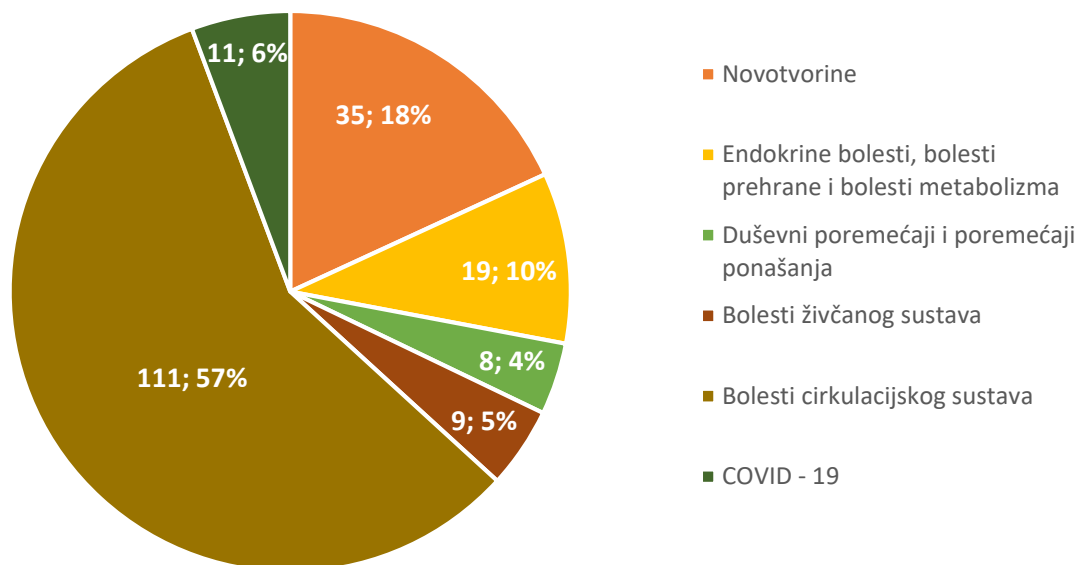
SLIKA 12. STRUKTURA UZROKA SMRTI ŽENA DOBI 65 I VIŠE GODINA U PRIOBALJU SPLITSKO DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

PRIOBALJE žene 65+

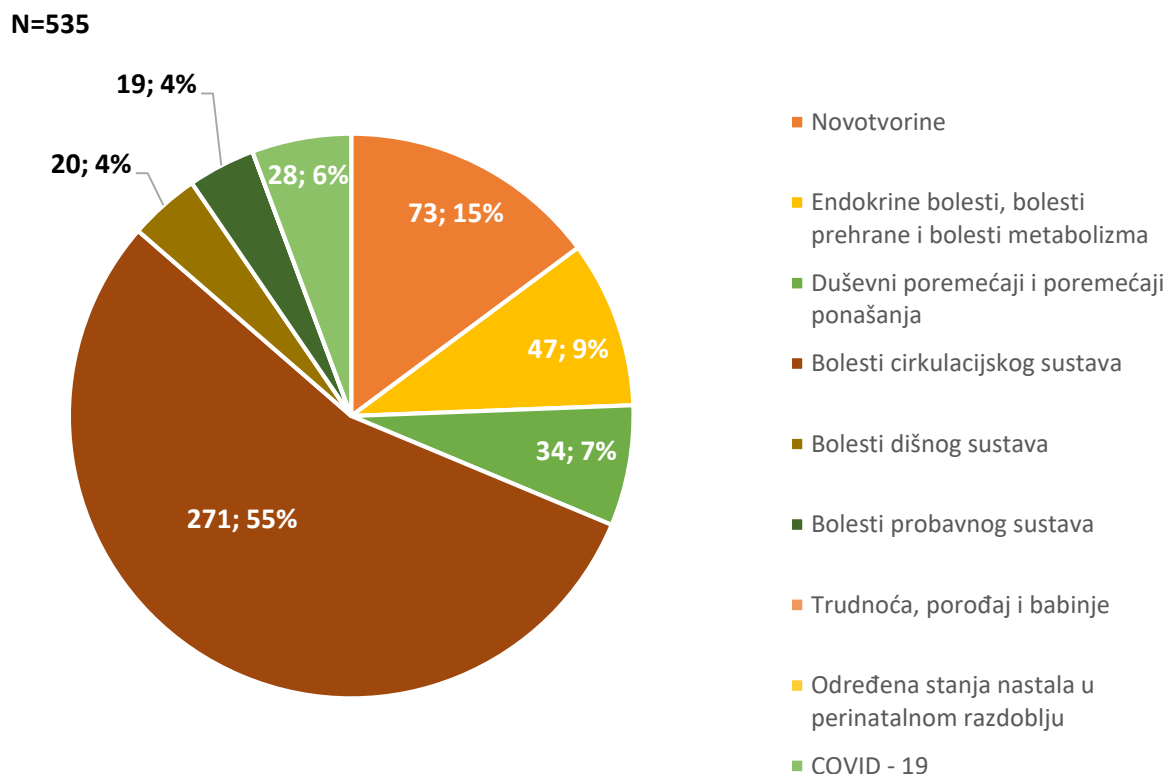
SLIKA 13. STRUKTURA UZROKA SMRTI ŽENA DOBI 65 I VIŠE GODINA NA OTOCIMA SPLITSKO DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

OTOCI žene 65+

N=226

SLIKA 14. STRUKTURA UZROKA SMRTI ŽENA DOBI 65 I VIŠE GODINA U ZAGORI SPLITSKO DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

ZAGORA žene 65+

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku RH, 2022

Smrtnost od pojedinačnih uzroka smrti po područjima Županije

Pojedinačni uzroci smrti muškaraca po područjima Županije

Kod muškarca dobi 65 i više godina od pojedinačnih uzroka smrti u 2022. godini na prvom mjestu su ishemijske bolesti srca, s najvećom smrtnošću na otocima (12,30% umrlih), potom u Zagori (11,06% umrlih) te u priobalju (9,33%). Na drugom mjestu su hipertenzivne bolesti u Zagori (8,98% umrlih) i u priobalju (8,24% umrlih), a na otocima smrti od cerebrovaskularne bolesti (11,51% umrlih).

Najveće razlike zapažamo u smrtnosti muškaraca od cerebrovaskularne bolesti (otoci 11,5%, Zagora 8,1% i priobalje 6,3% umrlih) (tablica 16., 17. i 18).

TABLICA 16. RANG LJESTVICA 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH MUŠKARACA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U PRIOBALJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

ŠIFRA	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	146	9,33
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	129	8,24
U071	COVID – 19	128	8,18
E10-E14	Dijabetes melitus	125	7,99
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	99	6,33
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	98	6,26
C61	Zloćudna novotvorina prostate	76	4,86
C18-C21	Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	70	4,47
G20	Parkinsonova bolest	41	2,62
J40-J47	Kronične bolesti donjeg dišnog sustava	40	2,56
	Prvih 10 uzroka smrti	952	60,83
	Ukupno umrli	1565	100,00

TABLICA 17. RANG LJESTVICA 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH MUŠKARACA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U ZAGORI SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	53	11,06
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	43	8,98
U071	COVID – 19	41	8,56
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	39	8,14
E10-E14	Dijabetes melitus	38	7,93
J40-J47	Kronične bolesti donjeg dišnog sustava	28	5,85

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	25	5,22
C18-C21	Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	23	4,80
K70-K77	Bolesti jetara	21	4,38
C16	Zloćudna novotvorina želuca	11	2,30
	Ukupno prvih 10 uzroka smrti	322	67,22
	Ukupno umrli	479	100,00

TABLICA 18. RANG LJESTVICA 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH MUŠKARACA U DOBI 65 I VIŠE GODINA NA OTOCIMA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	31	12,30
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	29	11,51
E10-E14	Dijabetes melitus	19	7,54
U071	COVID – 19	14	5,56
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	14	5,56
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	13	5,16
C18-C21	Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	11	4,37
C61	Zloćudna novotvorina prostate	11	4,37
C81-C96	Zloćudna novotvorina limfatičnoga, hematopetskog i srodnog tkiva	10	3,97
I70	Ateroskleroza	8	3,17
	Ukupno prvih 10 uzroka smrti	160	63,49
	Ukupno umrli	252	100,00

Pojedinačni uzroci smrti žena po područjima Splitsko-dalmatinske županije

Kod žena dobi 65 i više godina od pojedinačnih uzroka smrti u 2022. godini na prvom mjestu su smrti od hipertenzivne bolesti, s najvećom smrtnošću u Zagori (18,69%), potom na otocima (15,05% umrlih) te u priobalju (13,86% umrlih) i (29 umrlih; 10,55%), a u Zagori smrti od cerebrovaskularne bolesti (77 umrlih; 13,39%).

Kod žena je najveća razlika prisutna u smrtnosti od cerebrovaskularne bolesti, najveća na otocima (12,39% umrlih), potom u priobalju (7,1% umrlih), te najmanje u Zagori (6,73% umrlih žena) (tablice 19.,20. i 21.).

TABLICA 19. RANG LJESTVICA 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH ŽENA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U PRIOBALJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	246	13,86
E10-E14	Dijabetes melitus	184	10,37
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	130	7,32
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	126	7,10
U071	COVID - 19	123	6,93
F00-F03	Demencija	90	5,07
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	67	3,77
I70	Ateroskleroza	59	3,32
C18-C21	Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	45	2,54
I48	Fibrilacija atrijska i undulacija	40	2,55
	Prvih 10 uzroka smrti	1110	62,53
	Ukupno umrli	1775	100,00

TABLICA 20. RANG LJESTVICA 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH ŽENA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U ZAGORI SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	100	18,69
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	65	12,15
E10-E14	Dijabetes melitus	47	8,79
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	36	6,73
U071	COVID - 19	28	5,23
F00-F03	Demencija	23	4,30
I70	Ateroskleroza	21	3,93
J40-J47	Kronične bolesti donjeg dišnog sustava	14	2,62
I50	Insuficijencija srca	13	2,43
N17-N19	Zatajenje bubrega	10	1,87
C51-C58	Zloćudne novotvorine ženskih spolnih organa	10	1,87
	Prvih 10 uzroka smrti	367	68,59
	Ukupno umrli	535	100,00

TABLICA 21. RANG LJESTVICA 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH ŽENA U DOBI 65 I VIŠE GODINA NA OTOCIMA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, 2022.

ŠIFRA MKB-10	DIJAGNOZA	BROJ	UDIO %
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	34	15,04
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	28	12,39
E10-E14	Dijabetes melitus	19	8,41
I20-I25	Ishemijske bolesti srca	13	5,75
I70	Ateroskleroza	12	5,31
U071	COVID - 19	11	4,87
I50	Insuficijencija srca	8	3,54
I42	Kardiomiopatija	8	3,54
F00-F03	Demencija	7	3,10
J12-J18	Pneumonija	6	2,65
	Prvih 10 uzroka smrti	146	64,60
	Ukupno umrli	226	100,00

IZVOR PODATAKA: DZS RH 2022.

Zaključak

Starenje stanovništva jedan je od najvećih postignuća ali i najvećih izazova današnjeg čovječanstva. Svi demografski analitički pokazatelji za stanovništvo Splitsko-dalmatinske županije potvrđuju značajno povećanje udjela starijeg stanovništva. Sa starenjem stanovništva mijenja se i struktura pobola, kao i struktura zdravstvenih potreba i zahtjeva dobne skupine 65 i više godina.

Prema izvješćima iz primarne zdravstvene zaštite u 2022. godini najčešće skupine utvrđenih bolesti i stanja kod starijih osoba su: bolesti cirkulacijskog sustava (s udjelom od 13,8%; RH 13,01%), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (10,8%; RH 9,5%), te endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma (8,9%; RH 8,4%).

Udio hospitaliziranih u dobi 65 i više godina u 2022. godini u stacionarnom dijelu KBC Split iznosio je 40,5% ukupno liječenih – u 2021. godini 43,2% 40,3% (2022. RH 39,6%). Zabilježeno je 17.316 hospitalizacija osoba starije životne dobi (stopa 18644,61/100.000) s ukupno 137.791 dana bolničkog liječenja. - 2021. godine 17.354 hospitalizacija i 141.659 dana bolničkog liječenja. Prosječna dužina liječenja po jednom boravku je bila 8,0 dana – u 2021. 8,2 dana (2022. RH 9,4 dana). Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacija starijih ljudi, kao i 2021. godine, su: bolesti cirkulacijskog sustava (4246,6/100.000), novotvorine (3876,2/100.000), bolesti dišnog sustava (2039,3/100.000), bolesti probavnog sustava (1818,59/100.000), te ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (1442,8/100.000).

Od ukupnog broja hospitaliziranih u dobi iznad 65 godina u 2022. godini bilježi se 8.065 hospitalizacija žena (2021. 8.099) i 9.251 hospitalizacija muškaraca (2021. 9.255). Stopa hospitalizacije žena starijih od 65 godina iznosila je 15217,84/100.000 (2021. 15393,2/100.000), a muškaraca starijih od 65 godina 23198,8/100.000 (2021. 23432,8/100.000).

Prema podacima o umrlima Državnog zavoda za statistiku u Splitsko-dalmatinskoj županiji u 2022. godini umrlo je 4.832 osoba u dobi 65 i više godina. Bilježi se manje umrlih u odnosu na proteklu 2021. godinu (5.061 umrlih) koja je značajno odudarala po broju umrlih od višegodišnjeg prosjeka zbog „viška smrtnosti“ od Covid-19 bolesti. Analiza uzroka smrti u ovoj dobnoj skupini pokazuje da je najviše osoba starije dobi umrlo od cirkulacijskih bolesti, stopa 1990,9 /100.000 (RH 2341,1/100.000). Na drugom mjestu uzroka smrti su novotvorine sa stopom od 1152,1 /100.000 (RH 1180,1/100.000), zatim slijede smrti od endokrinih bolesti i bolesti prehrane i metabolizma sa stopom od 467,3 /100.000 (RH 472,9/100.000) Na četvrtom mjestu uzroka smrti starijih osoba su smrti od Covid-19 bolesti sa stopom od 371,5 /100.000 (RH 403,8/100.000). Na petom mjestu uzroka smrti su duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (stopa 269,2 /100.000; RH 188,7/100.000).

U 2022. godini zabilježeno je 141 nasilnih smrti (stopa od 151,8/100.000; RH 186,8/100.000) u osoba 65 i više godina (u 2021. 174 umrlih). Najveći broj nasilnih smrti uzrokovan je padovima (97 osoba; stopa 104,4/100.000; RH 115,9/100.000).

Čak 68,8% svih vanjskih uzroka smrti osoba u dobi 65 i više godina u Županiji u 2022. godini posljedica su padova (RH 62,1%). Zbog padova je preminulo 53 muškaraca u dobi iznad 65 godina (stopa od 132,9/100.000, odnosno 88,33% umrlih muškaraca svih dobnih skupina od padova) i 44 žene u dobi iznad 65 godina (stopa od 83,02/100.000, odnosno 97,78% umrlih od ukupno umrlih žena svih dobnih skupina od padova).

Analiza uzroka smrti osoba starijih od 65 godina po područjima Županije za 2022. godinu prema najučestalijim skupinama bolesti pokazuje da su u ovoj dobnj skupini starije osobe oba spola kao i u 2021. godini najviše umirale od bolesti cirkulacijskog sustava (priobalje 1208 umrlih, sa stopom 1865,69/100.000; Zagora 437 umrlih, sa stopom 2351,99/100.000; otoci 204 umrlih, sa stopom 2322,93/100.000) (2021. priobalje 1204 umrlih, Zagora 477 umrlih, otoci 213 umrlih). Na drugom mjestu uzroka smrti kod oba spola su novotvorine (priobalje 769 umrlih, sa stopom 1187,68/100.000; Zagora 197 umrlih, sa stopom 1060,28/100.000; otoci 104 umrlih, sa stopom 1184,24/100.000) (2021. priobalje 765 umrlih, Zagora 226 umrli, otoci 122 umrlih). Na trećem mjestu uzroka smrti na priobalju kod muškaraca su smrti od COVID-19 (128 umrlih; 2021. 413 umrlih) a kod žena su smrti endokrinih bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (184 umrlih; 2021. 315 umrlih). U Zagori je COVID-19 kod muškaraca uzrok smrti na trećem (41 umrlih; 2021. 114 umrlih), a kod žena su smrti od endokrinih bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (47 umrlih; 2021. 98 umrlih), a na otocima kod oba spola treće mjesto zauzimaju smrti od endokrinih bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (ukupno 38 umrlih; 2021. 56 umrlih).

Od pojedinačnih uzroka smrti osoba 65+ kod oba spola u priobalju vodeći su uzroci hipertenzivne bolesti (375 umrlih) i dijabetes melitus (309 umrlih), u Zagori hipertenzivne bolesti srca (143 umrlih) i ishemijske bolesti (118 umrli), a na otocima cerebrovaskularne bolesti (57 umrlih) i hipertenzivne bolesti (47 umrlih).

Iz prethodne analize pobola i smrtnosti stanovništva dobne skupine 65 i više godina u Splitsko-dalmatinskoj županiji očito je da kronične nezarazne bolesti najviše pridonose teretu bolesti starijih. Njihov nastanak je uglavnom povezan s djelovanjem zajedničkih rizičnih čimbenika nezdravog načina života, što daje mogućnost da utječemo na nekoliko bolesti putem pojedinačnih intervencija na čimbenike rizika. Imajući u vidu porast udjela starog stanovništva u ukupnoj populaciji, koji i nadalje kontinuirano raste, možemo očekivati daljnje sve veće opterećenje kroničnim nezaraznim bolestima ako se ne poduzmu sveobuhvatne mjere prevencije.

Pitanje prevencije osobito je aktualno kod mlađeg stanovništva, međutim za sprečavanje bolesti i prekidanje s nezdravim životnim navikama nikada nije prekasno. Ulaganje u prevenciju i kontrolu kroničnih nezaraznih bolesti smanjuje broj preranih smrti, te sprječava pobol i invaliditet, istovremeno unaprjeđujući kvalitetu života u starijoj dobi.

e –pošta: gerontologija@nzjz-split.hr

web: nzjz-split.hr/gerontologija